

Upgrading recreational spaces with the redesign approach of urban park furniture (Kabul New City Park)

Abdulahad Rahmani^{*1}, Dr. Hamidreza Ameri Siahavi², Hamidah Ansari³

1- Master of Urban Design, Kabul Municipal Engineer

2- Doctor of Engineering, Faculty Member of Payame Noor University

3- Art researcher, university lecturer

Abstract:

Parks and urban spaces are of global importance that are always used by citizens in order to reduce environmental pollution, and restoration and improvement of urban parks is one of the most important priorities of urban planners and managers. The present study is to identify the influential components in the field of recreational spaces improvement with the approach of redesigning the furniture of urban parks and responding to the needs of the major citizens in the urban area, using urban spaces and parks. The method of this study is analytical and descriptive and SWAT technique has been used to collect data using house studies, observation, and interviews. The findings of this study show that Kabul Shahr-e-No Park is not in sync with furniture redesign and planning point of view and the basic elements of spaces and urban parks have been designed randomly and accidentally, the quality components of the park such as vitality, furniture, readability and flooring were investigated and as a result, it provided scientific answers for the main and secondary questions of the research

Keywords: Space Upgrade, Furniture, Redesign, Kabul New Town Park

Citation: Rahmani AbdulAhad, Siahvi A. Hamid Reza, Ansari Hamideh (2020) Promotion of recreational spaces with a redesigned approach to urban park furniture Case study (Kabul New City Park) Journal of Urban Planning and Architecture, Volume 1, Number 1, p.51-64

This article is an excerpt from the dissertation on the subject (promotion of recreational spaces with an open approach to furniture design in urban parks, case study: Kabul New City Park in Kabul).

¹abdulahad.rahmani2018@gmail.com

ارتقای فضاهای تفریحی با رویکرد باز طراحی مبلمان پارک‌های شهری نمونه موردی: پارک شهرنو کابل

عبدالاحد رحمانی^{۱*}، حمید رضا عامری سیاهوی، حمیده انصاری

۱- ماستر طراحی شهری، انجینر شاروالی کابل

۲- دوکتری مهندسی، عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

۳- پژوهشگر هنر، مدرس دانشگاه

چکیده

پارک‌ها و فضاهای شهری از اهمیت جهانی برخوردار بوده که همواره به منظور پایین آوردن آلودگی زیست محیطی، گزران اوقات فراغت مورد استفاده شهروندان قرار می‌گیرد، و به برای حفاظت از پارک‌ها و فضاهای شهری مرمت و بهسازی آنها از اولویت‌های مهم و قابل ملاحظه مدیران و برنامه‌ریزان شهری می‌باشد. پژوهش حاضر به منظور شناخت مولفه‌های تاثیر گزار در زمینه بهسازی فضاهای تفریحی با رویکرد بازطراحی مبلمان پارک‌های شهری و پاسخگویی به نیازها و الویت‌های عمده شهروندان در حوزه شهری استفاده از فضاها و پارک‌های شهری می‌باشد. روش انجام این پژوهش به گونه‌ای تحلیلی و توصیفی بوده و از تکنیک سوات استفاده گردیده است. روش جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای، مشاهده، مصاحبه به انجام رسیده است. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که پارک شهرنو کابل از نقطه نظر بازطراحی مبلمان و برنامه‌ریزی هم‌خوانی نداشته و عناصر اساسی فضاها و پارک شهری به گونه‌ای تصادفی و اتفاقی طراحی گردیده است، مولفه‌های کیفی پارک مانند سرزندگی، مبلمان، خوانایی و کفسازی بررسی گردید و در نتیجه پاسخ‌های علمی برای سوالات اصلی و فرعی تحقیق ارائه نموده است.

واژه‌های کلیدی: ارتقای فضا، مبلمان، بازطراحی، پارک شهرنو کابل

استناد: رحمانی عبدالاحد، سیاهوی ع حمید رضا، انصاری حمیده (۱۳۹۹) ارتقای فضاهای تفریحی با رویکرد بازطراحی مبلمان پارک‌های شهری نمونه موردی (پارک شهرنو کابل) فصلنامه علمی پژوهشی شهرسازی و مهندسی، دوره اول، شماره اول، ص ۴۴-۵۱

این مقاله مستخرج از پایان‌نامه با موضوع (ارتقای فضاهای تفریحی با رویکرد بازطراحی مبلمان پارک‌های شهری نمونه موردی: پارک شهرنو کابل) می‌باشد.

^۱abdulahad.rahmani2018@gmail.com

مقدمه

پارک های شهری از اساسی ترین عناصر در ساختار شهرها به حساب آمده که از دیر بدین سو در سراسر جهان مورد استفاده شهروندان و ساکنان شهرها قرار گرفته اند و نقش مهم را در جهت پایین آوردن آلودگی های زیست محیطی، ایجاد سرزندگی و تنوع و افزایش جاذبه های شهری بازی می کنند. امروزه تصور بر آن است که فضای سبز شهری نقش قابل توجه در تأمین نیازهای روانی و اجتماعی شهروندان داشته است. پارک های شهری در زندگی انسانها داراهمیت بلند بوده، مسایل بهداشتی و کاهش آلودگی آب هوا را جلوگیری می نماید. پارک شهرنویکی از پارک های مهم شهرکابل به شمار می رود که درموقعیت دیپلماتیک شهرقرارداشته، و بسیاری از شهروندان کابل روزانه از آن بازدیدبه عمل آورده باعث شادابی و گزران اوقات فراغت انهامی گردد. فضاهای سبز شهری اولین بار درسال ۲۲۰۰ قبل از میلاد در مصر مورد استفاده قرار گرفت و پس از آن در قرن نوزدهم فضاهای جدید شهری باعث توسعه روز افزون شهرها، ورود روبه رشد شهرنشینی گردید. پارک های شهری دارای جنبه های تفریحی، فرهنگی و زیست محیطی می باشد. پارک شهرنو کابل از جمله فضاهای سبز و بسا مهم پنداشته میشود که در زمان حکومت ظاهر شاه پادشاه وقت ساخته شده در حال حاضر از جمله شش پارک مهم شهری محسوب می گردد که از طرف شهرداری کابل مورد بهسازی قرار گرفته است.

هدف از این تحقیق یافتن پاسخ های مطلوب، علمی و قناعت بخش در فرایند توسعه فضای های سبز با رویکرد بازطراحی مبلمان شهری می باشد که شامل هدفهای اصلی و هدفهای فرعی می باشد. سوالات که در این پژوهش بکار رفته است، در تبانی آنچه که در فرایند این مطالعه آماده است هم خوانی داشته و با اهداف پژوهش هم خوانی داشته که پیرامون کف سازی و بازطراحی مبلمان شهری به ویژه مبلمان مورد ضرورت در پارک های شهری تمرکز نموده است.

هرچند توجه به پارک های شهری از زمانهای طولانی در افغانستان مورد توجه دولت مردان و سکتورهای شهری قرار داشته که از آن جمله پارک شهرنو تاریخی ترین و با سابقه ترین آن ها محسوب می گردد. این پارک مربوط ناحیه چهارم واقع شهرنو کابل موقیعت داشته که در حال حاضر از طرف شهرداری کابل بهسازی می گرد.

طرح مسئله

پارک های شهری از جمله عناصر سازنده فرم شهر محسوب میگردد که در جهت زیبای و سرزندگی شهرها نقش اساسی را بازی می نماید. بهسازی شامل سلسله اقدام هایی است که به منظور بهبود کالبد، که در نتیجه فرسایش فعالیت تحقق یافته است، در کوتاه مدت صورت می پذیرد. در واقع گیرد که فرسودگی نسبی فضا از لحاظ عملکردی حادث شده باشد. بهسازی فرایندی است که طی آن می توان به بهبود وضعیت فضا، مجموعه و بناهای نه چندان مطلوب موجود پرداختن و با تغییر عملکرد و معاصر سازی، سازمان فضایی مطلوبی را ایجاد می کند

پارک شهرنو یکی از جمله پارک های اساسی و مرکزی شهر کابل محسوب میشود که درموقعیت دیپلماتیک نشین شهرموقعیت داشته که نقش بسیار مهم را در جهت بلند بردن جاذبه شهری سرزندگی، گزراندن اوقات فراغت ایفای نماید. پارک های شهری همچو سایر فضاهای شهری دچار فرسایش شده نیاز به مرمت میباشند تا خدمات محیط زیستی و اجتماعی آنها تداوم یابد. در بهسازی پارک های شهری باعث اولویت های شهروندان مطالعه شود. نمونه مورردی بهسازی فضاهای تفریحی پارک شهر نو کابل میباشد محل مذکور در قلب شهر قرار دارد و همچنان نزدیک سفارت های کشورهای دوست در افغانستان است ایجاب به بهسازی و بازطراحی مینماید. در حال حاضر شش پارک در شهر کابل در حالت بهسازی قرار دارد از آن جمله پارک شهرنو شامل میباشد

سابقه و پیشینه تحقیق

پارک شهری به عنوان بخشی از فضاهای عمومی در شهرها، مهیمی در رفع نیازهای انسانی ایفا میکنند بسیاری از نظر پردازان شهری پارک های شهری رابه عنوان یکی از اجزای اصلی یک سیستم شهری می دانند، زیردرکنار نقش کارگردی خود باعث افزایش اجتماع پذیری در فضاهای شهری میشوند.

مجنونیان در پژوهش خود به سیمای شهر پرداخت به این نتیجه رسیده، فضای سبز (پارکهای شهری) بخش از سیمای شهر را تشکیل می دهد. از مهم ترین سیستم های حیاتی بخش انسان به شمار میرود. هرچند توجه به پارک از زمانهای طولانی در افغانستان بوده و در ادوار مختلف پارکها در مرکز توجه دولت مردان بوده است اما در کشورما در مورد پارکهای تفریحی کدام تحقیق علمی و دانشگاهی تا اکنون انجام نشده است و این نخستین باریست که یک تحقیق علمی و دانشگاهی در این زمینه به اجرا درمیاید. پارک شهرنو میباشد، که در زمان حکومت ظاهرشاه، در سال ۱۳۳۵ هـ ش به طول ۴۰۰ متر و عرض ۲۴۰ متر ساخته شده از جمله پارکهای شهری مهم پایتخت به حساب میرود در افغانستان پارکهای شهری زیاد اوجودارد تا حال چندین پارک شهری در حالت بهسازی قرارداد از جمله پارک شهرنو کابل نیز شامل میباشد. لذا درین پژوهش بهسازی و بازطراحی فضاهای تفریحی مورد تحقیق قرار میگردد. بهسازی فضاهای تفریحی با رویکرد باز طراحی مبلمان پارکهای شهری نمونه موردی: (پارک شهرنو کابل)

فرضیات

- ۱- به میزان بسیار زیاد بازطراحی مبلمان پارک شهرنو کابل به اساس نیازهای جمعی نقش در نفوذ پذیری تاثیر دارد..
- ۲- به میزان زیاد بهسازی جداره های پارک شهرنو کابل بالای ایجاد سرزندگی تاثیر دارد.
- ۳- به میزان کم مکانهای مناسب برای خانواده ها در پارک شهرنو کابل بالای سرزندگی تاثیر دارد.

مبانی نظری

مفاهیم اساسی پارک های شهری

تعریف پارک: پارکهای شهری که دارای جنبه های تفریحی، تفرجی، فرهنگی و بالاخره زیست محیطی و سالم سازی محیط هستند و جنبه های سرویس دهی به مناطق مختلف شهر را دارا می باشند. فضاهای سبز عمومی فضاهای سبزی هستند که بازدهی اجتماعی دارند و عموم مردم از آنها در گذران اوقات فراغت، تفریح و مصاحبت با دوستان و گردهمایی های اجتماعی و فرهنگی و نظایر اینها استفاده می کنند. پارک های شهری بخشی از فضاهای سبز عمومی اند، علاوه بودن جنبه های تفریحی و فرهنگی و زیست محیطی، جنبه خدمات دهی به مناطق مختلف شهر را نیز دارند

انواع پارکها

پارک ها با حفظ مضمون خود بر حسب نوع استفاده، موقعیت یا ارزش، عناوین مختلفی پیدا کرده اند که بدون توجه به طبقه بندی آنها می توان تعدادی از آنها را نام برد. پارک عمومی، پارک شهر، پارک حومه، پارک ایالتی، پارک میان راه، پارک ملی، پارک ملی تاریخی، پارک ملی یادمان، پارک ملی نظامی، پارک ملی آثار تاریخی، پارک ملی حیات وحش، پارک نیمه ملی، پارک بین المللی، پارک جنگلی ملی، پارک طبیعی و غیره

طبقه‌بندی پارکها

پارکهای شهری منطقه، مقیاس گروه تقسیم می‌شوند: گروه تقسیم می‌شوند پارک شهری در مقیاس واحد همسایگی: عبارت است از پارکی که در یک واحد "همسایگی" قرار گرفته و مساحتی کمتر از نیم هکتار داشته باشد. طبق استاندارد، یک کودک ۹ ساله باید بتواند از دورترین نقطه واحد همسایگی تا پارک را با پای پیاده طی کند و در طول مسیر از خیابان شریانی و بزرگراه عبور نکند.

پارک شهری در مقیاس محلی: پارکی که در "محلای قرار دارد و مساحت آن حدود دو برابر مساحت پارک در مقیاس همسایگی (یک هکتار) است، گفته می‌شود. هم چنین ارتباط پیاده برای کودک ۹ ساله از دورترین نقطه محله تا پارک باید به حدود دو برابر معیار واحد همسایگی برسد و طی مسیر بتواند از خیابان کنده و شبکه دسترسی محلی عبور کند.

پارک شهری در مقیاس ناحیه: به پارکی گفته می‌شود که در یک منطقه "مسکونی" قرار داشته، مساحت آن حداقل دو برابر اندازه حداکثر در مقیاس ناحیه (۸ هکتار) در نظر گرفته شود.

پارک شهری منطقه ای: به پارکی گفته می‌شود که در یک منطقه "مسکونی" قرار داشته، مساحت آن حداقل دو برابر اندازه حداکثر در مقیاس ناحیه (۸ هکتار) در نظر گرفته شود. هم چنین طبق استاندارد، مراجعه کننده می‌تواند از دورترین منطقه با وسیله نقلیه در مدت زمانی از یک چهارم ساعت یا بیشتر، خود را به پارک یاد شده برساند.

جدول: طبقه بندی پارکهای شهری

نوع پارک	مساحت	شعاع عملکرد
همسایگی	کمتر از ۵ فیصد هکتار	۶۰۰
محلای	۱ تا ۲ هکتار	۴۰۰ تا ۶۰۰
ناحیه ای	۲ تا ۴ هکتار	۸۰۰ تا ۱۲۰۰
منطقه ای	۴ تا ۱۰ هکتار	۱۵۰۰ تا ۲۵۰۰
شهری-منطقه ای	بیشتر ۱۰ هکتار	۳۰ تا ۳۰ دقیقه رانندگی

پارک ها از نظر شکل به دسته های زیر تقسیم می‌شوند

- ۱- پارک های منظم
- ۲- پارک های نامنظم
- ۳- پارک های مختلط.
- ۴- پارکهای فانتزی.

پارک های منظم : این قسم پارکها بطوریکه از اسم آنها پیداست دارای اشکال منظم است و خیابانهای مستقیم دارد . آب نماها دارای اشکال هندسی منظم ، طرز کاشت در اطراف خیابانها با نظم خاصی جلوه می کند . اشجار با فواصل معین و یکنواخت ، سطوح گلکاری دارای اشکال منظم هندسی است . این قسم پارکها به پارک نوع فرانسسه میباشد.

پارکهای غیر منظم : این نوع پارکها دارای اشکال غیرمنظم بوده و فاقد خیابانهای منظم و آب نماهایی هستند بطور عموم اشکال قوس داشته و آب نماها باشکال غیر منظم هندسی دیده می شود. این قسم پارکها بنوع انگلیسی معروف هستند.

پارک های مختلط : این قسم پارکها مخلوطی است که از دو قسمت قبلی یعنی یک قسمت آن از پارک منظم و قسمت دیگر از پارک نامنظم تشکیل شده است قسمت منظم یا در وسط پارک قرار می گیرد.

پارکهای فانتزی : این قسم پارکها را از قوانین کلی پارک سازی جدا باید دانست بسته به طرز استفاده از آن با انواع مختلف مصالح مختلف ساخته می شوند این قسم پارکها هر کدام برای منظور خاصی در نظر گرفته می شوند و سطح مصالح مختلف ساخته می شوند این قسم پارکها هر کدام برای منظور خاصی در نظر گرفته می شوند .

پارکها را از نظر طرز استفاده می توان به شرح زیر تقسیم کرد:

۱. پارکهای عمومی
۲. پارکهای کودکان
۳. پارکهای نمایشگاهها
۴. پارکهای نباتات
۵. پارکهای اسپورت و ورزشی

پارکهای عمومی :

پارکهای عمومی اقسام منظم ، غیر منظم و مختلط طرح ریزی شده برای استفاده عموم در شهرها ایجاد میشود . فوائد این پارکها اصولاً صرف نظر از تفریح و گردشگاهها و برای عموم طبقات مردم در آب و هوای شهرها موثر بوده و کمک زیادی به حفظ سلامتی افراد می نماید.

این قسم پارکها معمولاً باید دارای قسمت های زیر باشد

- ۱- خیابانهای وسیع برای گردش سواره
- ۲- خیابانهای وسیع برای گردش پیاده
- ۳- دریهای ورودی متعدد در نقاط میهن
- ۴- مکانهای مناسب برای پارکینگ اتومبیل
- ۵- آب نماهای وسیع برای استفاده عموم
- ۶- دریاچه مصنوعی برای استفاده قایق رانی
- ۷- رستوران مناسب برای استفاده عموم طبقات شهر
- ۸- کاغذهای متعدد برای استفاده عموم
- ۹- زمینهای مختلف ورزش مطابق عرف و عادت شهر
- ۱۰- باغ کودکان برای سرگرمی بچه ها
- ۱۱- گلخانه های متعدد برای حفظ نباتات در زمستان
- ۱۲- گرمخانه های وسیع برای کاشت نباتات گرمسیری

- ۱۳- دفتر برای تشکیلات اداری پارک
- ۱۴- انبارهای مختلفه متعدد
- ۱۵- قسمت جنگلکاری برای گذراندن تابستان اهالی
- ۱۶- قسمت های سرپوشیده برای حفظ مردم در هوای بارانی
- ۱۷- باشگاه موزیک و امثال آن
- ۱۸- دست شوئی های متعدد در نقاط مختلف پارک
- ۱۹- مکانهای مختلف برای ایجاد سرگرمیهای متعدد برای مردم
- ۲۰- نصب مجسمه های مختلف در نقاط مناسب
- 21- مناظر وسیع گلکاری و چمن کاری برای گردش و تفریح

نقش و اهمیت پارکهای شهری

پارکها و فضای سبز شهری از اهمیت راهبردی زیاد برای بهبود شرایط زیستی و جامعه شهری امروزی برخوردار اند و وجود چنین مکان ها در محیط شهری علاوه بر عملکرد زیست محیطی نظیر پاک ه فیلتر کردن باد ، کاهش آلودگی صوتی و بهبود شرایط میکرو کلیما موجب ارتقای شرایط اجتماعی و روان شناختی ساکن شهری نیز می شود. قدم زدن در پارک ها باعث کاهش فشار عصبی و افزایش توان فکری افراد می شود و در عین حال موجبات شادابی و فعالیت بیشتر ساکنان شهری را فراهم و باآرمش و اعتدال رفتاری آنان کمک می کند. بنا بر این ، در طراحی فضای سبز باید اهمیت بیشتری به دسترس بودن آن برای همه مردم قایل شد، چرا که همه مردم ساکن در شهر به چشم انداز های زیبا، هوای پاک، نور خورشید، پیاده روی های راحت و گردش روزانه نیازمند اند تنها در این صورت است که فضاهای زندگی سالمی در محلات شهری به وجود خواهد آورد.

شکویی به نتیجه رسید فضای سبز شهری به عنوان جز جاندار ساختمان مورفولوژیکی شهری، در پخش بیجان کالبد شهری ساخت یا بافت سیمای شهر را تشکیل می دهد، که بر جنبه های زیبا شناختی و اجتماعی شهر اثر گزار است. بر علاوه فضای سبز نقش مهم در تعریف لبه های شهری ، تفکیک فضای شهری و آرایش شبکه راه ها بر عهده دارد. در حقیقت فضای سبز، سیستم زنده و پویایی است که جهت نقش موثر در کاهش تراکم شهری، ایجاد مسیر های هدایتی ، تکمیل و بهبود کارکرد کاربری های آموزشی ، فرهنگی، مسکونی و ذخیره زمین برای گسترش آتی شهر اهمیت دارد. شهر ها به عنوان کانون های تمرکز، فعالیت و زندگی انسان ها برای اینکه بتواند پایه داری خود را تضمین کند، چاره ای جز پذیرش ساختار و کارکرد های متأثر از سیستم های طبیعی ندارند. فضای سبز به عنوان جز ضروری پیکره شهری نقش مهم را در متابولیسم ان ایفا می کند. البته منظور از بازدهی محیط زیستی و اثر بر متابولیسم شهر اثرات ایکولوژیک و اجتماعی یک فضای سبز فعال است. فضای سبز فعال، فضای سبز طراحی شده شهر خدمات کیفی خود را ارائه کند.

فضا های سبز فعال با ایجاد ایکو سیستم های فعال طبیعی در فضای سبز شهری، زیبا سازی سیمای شهر ها و رفع نیاز های روانی و جسمانی مردم به بهبود شرایط زیست اقلیمی شهر و پایه داری محیط های شهری کمک شایانی توجهی می نماید. نقش بسیاری از مهم فضا سبزی شهری در ساختار ایکولوژیک واستخوان بندی شهرجهت دادن توسعه شهری ساخت سازها در قالب طراحی جامع باتوجه ارتباطات ایکولوژیک بین فضاهای سبز وبافت شهری کمترمورد توجه قراگرفته است. فضاهای سبزمیتوانندبه عنوان یک محوری وحدت بخش برای طرح محیطی عمل میکنند وتمام زمین های ساخته شده داخل محدوده

شهری را شامل شوند، حتی مالکیت خصوصی داشته باشند برای تغییری سیما فضای سبز، چگونگی استفاده آن نقش آن در حمایت تنوع زیستی نیاز مندی سیاست گذاری خاص است .

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف ، کاربردی و از نظر روش، توصیفی -تحلیلی است . برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز از دو شیوه کتابخانه و میدانی استفاده شده است .در بخش کتابخانه‌ای، به گردآوری اطلاعات توصیفی از کتابها، مقالات، گزارشات و سالنامه های آماری پرداخته شده و در بخش میدانی، گردآوری اطلاعات از طریق مشاهده، دراوقات مختلف و نظرمتخصصان ومدیران شهری مورد بررسی قرار گرفته است.

این پژوهش بر اساس روش سوات (SWOT) انجام گرفته است که بر طبق این تحلیل، چهار مبحث مهم نقاط ضعف، نقاط قوت، تهدیدها و فرصتها در این مبنا مدنظر گرفته میشود.

روش جمع آوری اطلاعات

روش مطالعات اسنادی و کتابخانه ای : درین روش برای جمع آوری اطلاعات اولیه به مطالعات اسنادی و کتاب خانه ای از طریق مطالعه کتاب، پایان نامه، رساله های دکتری، درگزارشات انترنتی(گوگل اسکولار، ماسترچورنال ومقالات ای اس ای)پایگاه های اطلاعاتی مرتبط، استفاده گردیده است.

روش اصل مشاهده : ازانجا که ابزارگردآوری اطلاعات درین تحقیق عبارت از: مصاحبه های میدانی، مشاهدات، جدول،بانگ های اطلاعاتی میباشد مشاهده میدانی ومصاحبه وباکارشناسان، متخصصان، نخبگان درارتباط باموضوع تحقیق می توانددردست یافتن به هدف تحقیق موثرواقع گردد.

روش مصاحبه : روش مصاحبه یکی اربهترین روش های تحقیق است.میتوانداطلاعات موثقی را رو بروبه منتخبان به دست آوردمعمول ترین مصاحبه هاعبارت از:مصاحبه بی ساختاری، نیمه ساختاری، ساختاری.انواع روش های مصاحبه به عنوان یک ابزار جمع آوری دادهای، نقاط قوت وضعف زیاد دارند.روشی که برای مصاحبه انتخاب میشودباراهبردها، اهداف ،وسولات پژوهش تناسب دارد.

محل مورد مطالعه (پارک شهرنو کابل)

پارک شهرنویکی ازمهم ترین پارک شهری کابل به شماررفته، درمرکز شهرکابل موقیعت داشته و درساحه دیپلوماتیک موجودبوده، درزمان حکومت ظاهرشاه پادشاه وقت افغانستان به بهرهبرداری قرارگرفته، که تاحال حاضرانان موردی استفاده میباشد، این پارک مربوط ناحیه چهارم شهرکابل درشهرنو کابل قراردارد، به طول ۴۰۰متروعرض ۲۴۰ متراست ازطرف شرق به سرک حاجی یعقوب وازطرف جنوب به سرک دانشگاه مشعل، اطرف ازشمال سرک نمبراول انصاری ازطرف غرب به سرک انصاری متصل است.

الف) بررسی شاخص مبلمان

مبلمان از عناصر مهم و بنیادی در فضاهای شهری به ویژه پارکهای شهری پنداشته میشود و به منظور پاسخ گوی به نیازهای روز مره شهروندان استفاده وافر دارد. در این بخش به منظور بررسی وضعیت موجود مبلمان پارک شهر نو کابل نیاز به سنجش شاخص های کالبدی مبلمان در این پارک می باشد.

- 1- عدم مکان یابی دقیق مبلمان، از جمله چوکی ها و فضاهای نشیمن
- 2- عدم جابجای دقیق درختان در پارک
- 3- نبود فضای سبز و تبدیل شدن آن به خاکدان

ب) بررسی شاخص سرزندگی

سرزندگی یکی از مسائل مهم در حوزه شهر سازی به شمار می رود از آنجائیکه پارکهای شهری میزبان بلند مردم در اوقات فراغت می باشند و سرزندگی یکی از مسائل مهم در این زمینه محسوب می گردد.

- 1- نبود فضای مناسب برای معاشرت و گزران اوقات فراغت
- 2- نبود آبنماها جهت بلند بردن میزان طراوت و شادابی فضای پارک
- 3- نبود پوشش گیاهی جهت بلند بردن کیفیت فضا در اوقات مختلف
- 4- عدم هم خوانی در طراحی و برنامه ریزی عناصر اساسی پارک

ج بررسی شاخص کف سازی در پیاده راه ها داخل پارک

- ۱- کف سازی نامناسب بدلیل عدم نیاز سنجی برای گروه ها واقشار گوناگون
- ۲- تفاوت سطح درمسیر پیاده که منجر به بروز مشکلات درهنگام پیاده روی میشود.
- ۳- نامشخص بودن خطوط حرکت معلولین ومیوبین
- ۴- نبود پوشش گیاهی در جوار پیاده راه
- ۵- نبود زیبایی بصری در مسیر پیاده

د- بررسی شاخص خوانای در پارک شهرنو کابل

- ۱- آلودگی بیش از حد تصویر بنا برحضور تابلوهای تبلیغات
- ۲- استفاده نادرست از فضاهای سبز داخل پارک
- ۳- محصوریت وموجودیت دیواری کور در دورا دور پارک
- ۴- نبود نظم در نصب موانع نصب شده در مسیر پیاده

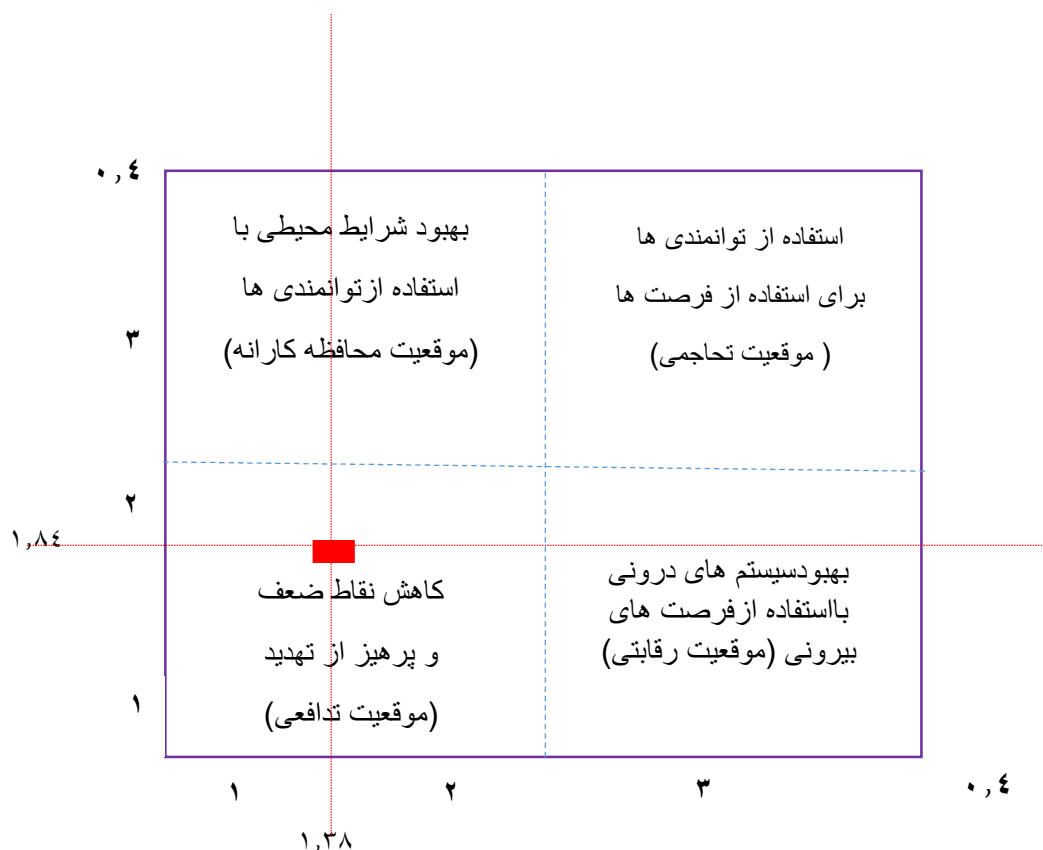

تحلیل یک پارچه سوات (SWOT)

مدل سوات روشی است برای تحلیل قوت ها، ضعف ها، فرصت ها و تهدیدها، و ابزاری است برای تحلیل محیط های درونی و بیرونی که یک نگرش سیستمی به دست می دهد و پشتیبانی است برای چگونگی تصمیم گیری. روش سوات روش است که تفکر سیستماتیک را دربر دارد وشامل عیب شناسی جامعی از عوامل مربوط به تولیدات جدید تکنولوژی، مدیریت وبرنامه ریزی می شود.

تحلیل ماتریس داخلی و خارجی (IE)

پس از شناسایی قوت ها، ضعف ها، فرصت ها و تهدیدها و پس از اینکه ماتریس های EFE و IFE انجام گرفت، اکنون به تحلیل ماتریس IE یا همان تحلیل عوامل خارجی داخلی می پردازیم. پاسخی که این ماتریس می دهد، پاسخی است درخور این پرسش که، اولویت با کدام گروه از استراتژی ها (WT, ST, WO, SO) می باشد. در ماتریس IFE، نمره نهایی برابر ۱,۸۴ بدست آمد و در ماتریس EFE، نمره نهایی برابر با ۱,۳۸ بدست آمد. ماتریس IE نیز براساس همین یافته ها تشکیل شده است (شکل ۳-۴)

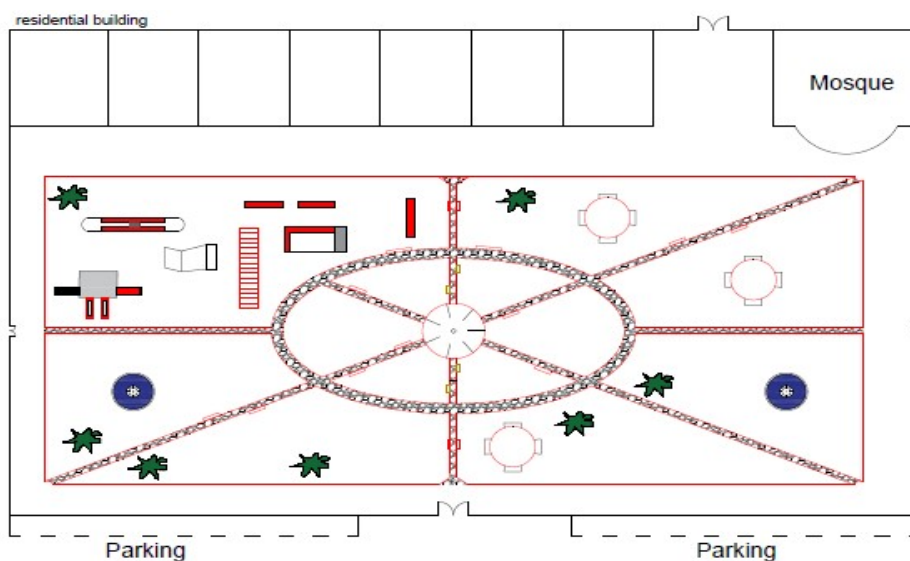

ناحیه که محل تقاطع دوخط نقطه چین را نشان می دهد، متعلق به گروه استراتژی های همین داده شکل گرفته است. نخست جمع نمرات نهایی ماتریس EFE روی محور مربوط به EFE مشخص شد و عمود بر آن، خطی به موازات محور IEF کشده شد. میانگین نمرات نهایی ماتریس IEF نیز روی محور IEF مشخص شد و عمود باین محور و هم چنین به موازات محور EFE، خطی رسم شد. محق تقاطع نقطه چین نشان ا برخورد این دوخط دارد. ناحیه که این دوخط در آن به هم برخورد کرده اند، استراتژی های را نشان می دهد که همان استراتژی ها گروه (WT) می باشد. مربع که بر روی نمودار رسم شده است، براساس میانگین نمرات دو ماتریس EFE و IFE می باشد که پهنا و درزای آن، براساس انحراف معیاری است که برای هر یک از میانگین های نمرات ماتریس های EFE و IFE بدست آمده است. ماتریس IE گویای این است که اگر:

تعیین استراتژی‌ها

دلایل انتخاب استراتژی		استراتژی	گروه
T25,O19	W6, W7,W10	۱- افزایش قابلیت‌های سرزندگی در پارک شهر نو کابل از طریق ارتقای باز طراحی مبلمان درتانی با نیازهای روز افزون شهروندان	WT
	W14, W17, W18	۲- کف سازی با استفاده از مواد و مصالح مقاوم در تانی با نیازهای پیاده مداری وهم خوانی با وضعیت جوی شهر کابل که از یک سو باعث بلند رفتن فرهنگ استفاده پارک شده وازطرف دیگر باعث پایین آمدن آلودگی هوا می گردد	
	W11,W12	۳- افزایش پوشش گیاهی، درخت کاری وارتقای فضاهای سبز وایجاموقعیت مناسب برای نشستن فامل ها در اوقات فراغت	
	W8,W9,W13, W15,W16	۴- نصب چراغ ها، به منظور نور پردازی معیاری، نصب تابلوهای هدایت جهت ارتقای خوانای ودسترسی بیشتر وتوصیه به منظور ایجاد پارکنیگ های موقت ودایم در پیرامون پارک شهر نو کابل	
T26	S1,S2	۵- ارتقای تفکر فرهنگ استفاده از پارک جهت بلند بردن کیفیت محیط و کاهش آلودگی هوا	ST
T23,O20	S3,S4	۶- بهسازی جداره ها وجوی ها جهت ارتقای کیفیت پارک شهر نو به منظور استفاده موثر از آن	

طرح پیشنهادی دوبعدی

نتیجه گیری و جمع بندی

پژوهش حاضر در راستای بررسی وضعیت موجود پارک شهر نو در راستای تحقق توسعه پایدار شهری از طریق باز طراحی مبلمان پرداخته است. دیدگاه شهروندان مراجعه کننده، به ارزیابی نوع مراجعه، میزان آسبیههای اجتماعی و شاخصهای توسعه پایدار از جمله مسائل استند که بالای آنها پرداخته شده است. که نتایج به دست آمده از پژوهش نشان داده که سرزندگی، باز طراحی مبلمان و بهسازی پارک شهر نو کابل می توان بالای حضور شهروندان در اوقات فراغت به ویژه خانواده های ساکن در همجواری این پارک موثر و مفید تمام شود، بنابراین ضرورت است تا محیط پارکها از جنبه های مختلف متناسب با استفاده خانوادگی باشد.

بطور خلاصه می توان نتایج زیر را از این پژوهش بدست آورد

- ۱- پارک شهر نو کابل بنا بر موارد که در فرایند این پژوهش بررسی گردید از نظر طراحی و برنامه ریزی شهری در موقعیت مناسب نبوده و در حال حاضر برای استفاده شهروندان و ساکنین منطقه مناسب نبوده دچار چالش های وافر می باشد.
- ۲- عناصر اساسی که لازمه پارک پنداشته میشود در طراحی و برنامه ریزی آنها هیچ گونه نظارت وجود نداشته و به گونه تصادفی اعمار گردیده است.
- ۳- فکتور های سرزندگی خوانایی و کف سازی در پارک شهر نو به گونه درست رعایت نشده و در حال حاضر این چالش ها موجود می باشد.

پیشنهادات

پیشنهاد های کاربردی

- ۱- افزایش سرزندگی از طریق باز طراحی مبلمان و دیگر عناصر اساسی پارک های شهری در پارک شهر نو کابل به منظور جذب افراد و خانواده ها ساکن در محله.
- ۲- کف سازی مناسب از مواد مصالح مقاوم در تپانی با وضعیت جوی شهر کابل
- ۳- ارتقای پوشش های گیاهی و ایجاد آبناها در قسمت های مختلف پارک شهر نو کابل به منظور بلند بردن ارتقای کیفیت محیط و جذابیت در خود پارک.
- ۴- رنگ آمیزی قسمت های مختلف پارک جهت بلند بردن حس تعلق خاطر شهروندان و مشاهده کننده گان
- ۵- ایجاد میدان های بازی برای کودکان و بزرگ سالان
- ۶- نور پردازی بهتر جهت بلند بردن امنیت پارک از طرف شب

منابع:

- ۱) حبیبی، س.م. مقصودی (۱۳۸۸) مرمت شهری انتشارات دانشگاه تهران، محدی: بیرجند، پژوهش محیط زیست، سال ۵ شماره ۱۰، ص ۷۳-۸۲.
- ۲) سرپرست شهرداری کابل (۱۳۹۶/۲/۳۱) نشریه پامیر، شماره، ۵۲ ص ۱
- ۳) امین زاده، ب. و افشاد، (۱۳۸۲) طراحی الگوی رفتاری، پیشنهاد برای بهسازی پارکهای شهری، فصلنامه محیط شناسی سال ۲۹، شماره ۳۱.
- ۴) مجنونیان (۱۳۷۴) پیرامون پارکها، سبز تفرجگاهها، حوزه معاونت خدمات شهری سازمان پارکها و فضای سبز شهری تهران موردی: کوهسنگی شهر مشهد پژوهش مطالعات علوم اجتماعی، دوره ۲، شماره ۲، ص ۸۴-۹۶.
- ۵) مهندسین (۱۳۷۱) طراحی پارک شهری به اساسی تحلیل رابطه بین فرم و شهروسرزندگی موردی: همت آباد، امایش محیطی، ص ۲۹
- ۶) شکویی، حسین (۱۳۵۸) محیط زیست شهر تبریز: انتشارات موسسه تحقیقات علوم انسانی و اجتماعی
- ۷) مجنونیان (۱۳۷۴) مباحث پیرامون پارک ها و فضای سبز و تفرجگاهها، سازمان پارک ها و فضای سبز شهری تهران .
- ۸) بهرام سلطانی، کامبیز، (۱۳۷۱) مجموعه مباحث و روش های شهرسازی، محیط زیست
- ۹) یرآن. آر. (۱۳۸۵) برنامه ریزی محیطی برای توسعه زمین، ترجمه دانشگاه تهران.
- ۱۰) کلیکا، کورش (۱۳۸۴) مبانی نظری طراحی شهری دانشگاه معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی
- 11) سعید، احمد (۱۳۸۲) سرشت استراتژیک برنامه ریزی، مدیریت شهری و فصلنامه مدیریت شهری شماره ۱۴، ص ۴-۱۳